

PURA: VANNOMRÅDE BUNNEFJORDEN MED ÅRUNGEN- OG GJERSJØVASSDRAGET

Møtegruppe: Prosjektgruppe PURA

Til stede: Anita Borge, vannområdeleder PURA – AB
 Odd Henning Unhjem for Anne-Bergitte Thinn, Frogn kommune - OHU
 Terje Laskemoen, Oslo kommune – TL, til ca. kl. 12.00
 Reidun Isachsen, Nesodden kommune – RI – til ca. kl. 11
 Arne Ivar Sletnes, Follo landbrukskontor – AIS
 Estrella Fernandez, Viken fylkeskommune – EF
 Elisabeth Emilie Syse, Statens vegvesen – EES

Forfall: Trygve Kvarme, Ås kommune – TK
 Knut Bjørnskau, Nordre Follo kommune – KB
 Håvard Hornnæs, Statsforvalteren i Oslo og Viken, klima- og miljøvernadv.
 – HH
 Erik Wetlesen, Akershus bondelag – EW

Møteleder: Anita Borge

Møtested: Møterom Lille sal, Ås kulturhus

Møtetid: 19.12.2023 kl. 09.00 – 12.15 inkl. julelunch

Neste møte: 21.03.2024 kl. 09.00 – ca. 12.30 i Store salong, Ås kulturhus

Referent: Anita Borge

Forkortelser i kolonne for "Ansvarlig": Se liste over "Til stede" og "Forfall"

Sak nr.	Tema	Vedtak / oppfølging	Ansv
1	Godkjenning av referat fra møtet 19.10.2023	En liten justering i sak 4 Temagruppene tas inn i endelig referat. <u>Vedtak:</u> Referatet godkjennes og legges ut på web-siden.	AB
2	Vannområdets organisasjon	<u>Temagruppe Landbruk:</u> - Kråkstad og Ski Bondelag: Jan Ivar Tjernæs erstattes av Harald Grøv <i>Tas til orientering.</i>	AB

3	Økonomi	<p>• Forslag til budsjett for PURA 2024</p> <p>Anita redegjorde for forslag til budsjett og begrunnet midlene som var satt av i driftsfond. Rammen for budsjett 2024 er på ca. 3,6 mill. kr. og er fordelt på de aktuelle postene. Spørsmål/kommentarer ble besvart.</p> <p><u>Vedtak:</u> Forslag til budsjett for PURA 2024 godkjennes og legges frem for styringsgruppen.</p> <p>• Forslag til avviksrapport for PURA 2023</p> <p>Anita redegjorde for avviksrapporten. Det var ingen kommentarer.</p> <p><u>Vedtak:</u> Forslag til avviksrapport for PURA 2023 godkjennes og legges frem for styringsgruppen.</p> <p>• Statsforvalterens bidrag til tiltaksorientert vannkvalitetsovervåking i PURA 2023</p> <p>PURAs behov ift. omfang og kostnader for årets overvåking ble meldt inn til Statsforvalteren i september. Behovene er avstemt i forhold til den realistiske støtten. Det ble i år innvilget kr. 330.000 til PURA.</p> <p><i>Tas til orientering.</i></p>	AB
4	Rullering av vannforvaltningsplaner - oppstart	<p>De regionale vannforvaltningsplanene med tiltaksprogram for planperiode 2027-2033 skal nå rulleres. Estrella og Anita redegjorde for oppstart av prosessen. Arbeidet starter med utarbeidelse av.</p> <ul style="list-style-type: none"> - planprogram - hovedutfordringer i hhv. vannregionen og vannområdene. <p>På vannområdesamling på Hamar 11. og 12. des. ble det orientert om status for maler, forankring mm. for disse dokumentene. Alt er ikke klart enda ift. hva som skal inngå i dokumentet hovedutfordringer i vannområdene og hva slags plass dette skal få i prosessen.</p> <p><u>Vedtak:</u> Vi avventer malen for hovedutfordringer i vannområdene og øvrige krav som stilles til dokumentet. Ved behov innhentes bistand til utarbeidelsen. Prosjektgruppen har eierskap til dokumentet og får det tilsendt for kommentarer før oversendelse til vannregionmyndigheten.</p>	EF AB alle
5	Landbrukstiltak i PURA – hvordan følge opp og intensivere disse?	<p>Anita ga en kort introduksjon til temaet. Oppfølging av Oslofjordplanen krever blant annet økt søkelys på landbrukets påvirkning på vannkvaliteten. Spørsmålet er hvordan vi i PURA kan følge opp og intensivere landbrukstiltak som bedrer vannmiljøet.</p> <p>Arne Ivar hold en presentasjon, denne er vedlagt referatet. Her vektla han kommunenes oppgaver i dag, hva vi forventer at kommer og tilgjengelige ressurser og kapasitet. Gruppen diskuterte temaet. Det ble blant annet påpekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - økt aktivitet av kommunene/Follo landbrukskontor på landbrukstiltak i PURA forutsetter økte ressurser. Viktig at både PURA og Landbrukskontoret synliggjør dette i sin dialog med overordnet administrasjon og det politiske miljøet i eierkommunene. 	AIS

		<p>- det er behov for økt kunnskap om avrenning av nitrogen i landbruket</p> <p>- vi kan skape samarbeidsprosjekter med NMBU (studenter, masteroppgaver) for økt kunnskap innen landbrukets påvirkning på vannmiljøet (nitrogenavrenning, erosjon, drenering mm.).</p>	
6	Temagruppene	<p>Gjelder alle temagruppene: For en mer detaljert redegjørelse for sakene: Se referater fra møtene i temagruppene på PURAs hjemmeside.</p> <p><u>Temagruppe Landbruk.</u> Arne Ivar redegjorde.</p> <p>Siste møte: 28.09.2023 Neste møte: 05.03.2024</p> <p>Det har ikke vært avholdt møte i temagruppen siden siste møte i prosjektgruppen.</p> <p>Prosjektet med miljørådgiving i nedslagsfeltet til Bølstadbekken går sin gang, i samarbeid med PURA. Norsk Landbruksrådgiving er engasjert for å gjennomføre rådgivning på 14 bruk over nyttår.</p> <p>Ellers jobber kontoret med de vanlige aktivitetene; oppfølging av RMP-søknader og søknader om drenering. Dreneringspotten er brukt opp, men det er noe midler igjen i SMIL-ordningen.</p> <p><i>Tas til orientering.</i></p> <p><u>Temagruppe Biologi/limnologi</u> Anita redegjorde for Knut.</p> <p>Siste møte: 06.11.2023 Neste møte: I slutten av januar 2024, - avtales senere.</p> <p>Temaer på siste møte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Høringsbrev med notat fra Klima- og miljødepartementet (KLD) - endring i vannforskriften: Ref. oversendelse til KLD 20.11.2023 med kopi til prosjektgruppen. - Endelig rapport reguleringsfiske i 2023 – anbefaler at det innføres forskrift med forbud mot fiske: Ref. sak 8 på dette møtet. - Videre fokus på nitrogen – rapport fra Norconsult med frist 01.11.2023: Trond Stabell presenterte foreløpig rapport på møtet. Dette er viktig kunnskap som synliggjør belastningen av nitrogen fra PURA til Oslofjorden. Rapporten er nå ferdigstilt og sendes prosjektgruppen. - Fagrådet for Indre Oslofjord: <ul style="list-style-type: none"> • ny leder av utvalg for miljøovervåking: Toril Giske, Oslo VAV • møte i utvalget 08.11.2023 • møte med Statsforvalteren 20.10.2023 for avklaring av hva som skal inngå i søknadene om utslippstillatelse fra kommunene • møte med fagrådet for Ytre Oslofjord og Oslofjordens 	<p>AIS</p> <p>KB</p>

		<p>Friluftsråd 30.11.2023 – temaet var økt samarbeid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • NIVA utarbeider ny modell for både indre og ytre Oslofjord - PURA seminaret 28.11.2023 på Thon Hotell i Ski; "Oslofjorden – redder vi den nå?": Ref. sak 9 på dette møtet. - Videre arbeid med Storgrava med erosjonssikring – status detaljprosjektering: Ref. sak 8 på dette møtet. - Status Nordre Follo kommune Stangåsen vannverk: Dekantvann fra vannverket vil bli rensset og gjenbrukt i vannverket. Det trengs derfor ikke resipient/utslippstillatelse. - Status arbeidet med nasjonal veileder vannmiljø i arealplanlegging: Knut sitter i en av tre ressursgrupper som jobber frem teksten i veilederen. Sendes på høring rundt nyttår. PURA vil uttale seg. - Masser fra Blixtunellen i Assurdalen: Nordre Follo kommune har en pågående sak angående masser i Assurdalen. Bane Nor har dumpet masser fra Blixtunellen som kan ha ført til avrenning av sulfat. Uheldig ift. beliggenhet oppstrøms Gjersjøen/drikkevann. Bane Nor undersøker nå effekten av massene som har blitt deponert. Statsforvalteren følger opp. - Overvannsveileder, Oslo kommune: Kommunen har utarbeidet en overvannsveileder. <p><i>Tas til orientering</i></p> <p><u>Temagruppe Kommunalteknikk, overvann og spredt bebyggelse (KOS):</u> Anita redegjorde for Line Lid Brække.</p> <p>Siste møte: 17.10.2023 Neste møte: 23.01.2024</p> <p>Det har ikke vært avholdt møte i temagruppen siden siste møte i prosjektgruppen. Gruppen jobber nå med å rapportere inn i kilderegnskapet for forurensninger. Frist for dette er 15.02.2024.</p> <p><i>Tas til orientering</i></p>	Line Lid Brække
7	Nytt fra vannregionmyndigheten	<p>Estrella orienterte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - status for planprogram og hovedutfordringer – ref. sak 4 på dette møtet - vannregionmyndighetene har to arbeidsgrupper som jobber med malene til dokumentene planprogram og hovedutfordringer - oppløsning av Viken fylke: Det ventes på svar fra Klima- og miljødepartementet om endringer av vannforskriften og hvem som skal være vannregionmyndighet fra 2024. Saken er behandlet politisk i de tre nye fylkeskommunene (Buskerud, Akershus og Østfold). Svaret forventes slutten av året. - det har kommet på plass nye ressurser som skal jobbe med vannforvaltning i nye Østfold fylkeskommune og Akershus Fylkeskommune 	EF

		<p>- Ny omorganisering i nye Akershus fylkeskommune: Miljø går sammen med Klima i en avdeling som har fått en midlertidig leder fram til juni 2024</p> <p>- nasjonal arbeidsgruppe for restaurering av våtmark og vassdrag: En handlingsplan skal utarbeides, denne er knyttet til den nasjonale strategien. Sendes på høring til sommeren, da kan vi eventuelt uttale oss.</p> <p><i>Tas til orientering</i></p>	
8	Status for prosjekter i temagruppene	<p><u>Reguleringsfiske Østensjøvann 2023: Forslag om helårs forbud mot fiske fra blant andre NMBU. PURAs engasjement for å innføre forbud</u></p> <p>Anita redegjorde for påtrykk fra NMBU om fiskeforbud i deres rapporter for reguleringsfisket 2021-2023. Fiske etter predatorfisk (rovfisk) motarbeider målsettingen med restaureringsprosjektet. Gruppen ga innspill til en mulig prosess der vannområdet oppfordrer Statsforvalteren til å starte arbeidet med å endre verneforskriften for Østensjøvann.</p> <p><u>Vedtak:</u> Statsforvalteren varsles om at PURA tar initiativet til et helårs fiskeforbud i Østensjøvann ved endring av verneforskriften. I prosessen bør PURA kontakte grunneiere og friluftsansjoner som eventuelt vil kunne gå imot et fiskeforbud for en tidlig dialog.</p> <p><u>Storgrava: Erosjonssikring. Status for detaljplan/rapport med forslag til tiltak</u></p> <p>Etter utlysning av minikonkurranse ble Norconsult valgt som aktør for utarbeidelse av detaljplan/rapport med forslag til erosjonsreducerende tiltak i/langs Storgrava. Befaring med Norconsult (Daniel Fossberg og Frida Berg Lyshoel) 21.11.2023. Fra Follo landbrukskontor deltok Bård Kollerud på befaringsnotatet, fra Frogn kommune/PURA deltok Odd Henning, sammen med Anita.</p> <p>Norconsult har utarbeidet et befaringsnotat, dette sendes prosjektgruppen.</p> <p>Leveranse av detaljplan/rapport skal skje senest fire måneder etter befaring, dvs. senest 21. mars 2024.</p> <p><i>Tas til orientering</i></p>	<p>AB</p> <p>OHU AB</p>
9	Kommunikasjon/ seminarer/ workshops	<p>• PURA-seminar 28.11.2023 – erfaringer og læringspunkter: 120 påmeldte deltakere, god spredning i tilhørighet. Det har kommet mange positive tilbakemeldinger etter seminaret. Gruppen kom med synspunkter på innhold og gjennomføring av seminaret. De to foredragene fra planfolket ble nevnt som spesielt interessante. Andre synspunkter: Seminaret burde vært kortere med færre tema. Seminaret var kort og konsist, med relevante tema.</p> <p><i>Tas til orientering</i></p>	<p>AB alle</p>
10	Runde rundt bordet – evaluering av møtet	<p>Ryddig og effektivt møte. Kort, konsist og relevant. Godt, komprimert møte. Den begrensede deltakelsen er uheldig, påvirker møtetets dynamikk. God møteledelse, fint å få informasjon.</p>	<p>alle</p>

11	Neste møte	Uke 12/2024: Torsdag 21.03.2024 i møterom Store salong, Ås kulturhus.	alle
----	-------------------	---	------